DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 12 december 2000 *

I mål C-435/99,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiska rådgivaren L. Ström och A. Caeiros, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Portugal, företrädd av L. Fernandes, chef för rättsenheten, utrikesministeriets avdelning för EG-frågor, M. Romão, jurist vid samma avdelning, och J.L. Fernandes, direktör för rättsavdelningen vid nationella vatteninstitutet, samtliga i egenskap av ombud, 1, Rua da Cova da Moura, Lissabon (Portugal),

svarande,

* Rättegångsspråk: portugisiska.

angående en talan om fastställelse av att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt bestämmelserna i nedan angivna direktiv samt artikel 5 första stycket och artikel 189 tredje stycket i EG-fördraget (nu artikel 10 första stycket EG och artikel 249 tredje stycket EG) genom att till kommissionen inte sända de rapporter som krävs enligt följande artiklar, nämligen

— artikel 13.1 i rådets direktiv 76/464/EEG av den 4 maj 1976 om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö (EGT L 129, s. 23; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 46),

— artikel 14 i rådets direktiv 78/176/EEG av den 20 februari 1978 om avfall från titandioxidindustrin (EGT L 54, s. 19; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 79), i dess lydelse enligt rådets direktiv 83/29/EEG av den 24 januari 1983 (EGT L 32, s. 28; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 120),

— artikel 16 i rådets direktiv 78/659/EEG av den 18 juli 1978 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden (EGT L 222, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 93), i dess senaste lydelse enligt Akten om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Portugisiska republiken samt om anpassningarna av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23; svensk version: Handlingar om anslutning till Europeiska gemenskaperna, del II, 1987, s. 412),

— artikel 16.1 i rådets direktiv 80/68/EEG av den 17 december 1979 om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen (EGT L 20, 1980, s. 43; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 211),

— artikel 5.1 och 5.2 första stycket i rådets direktiv 82/176/EEG av den 22 mars 1982 om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från klor-alkaliindustrin (EGT L 81, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 3, s. 211),

— artikel 5.1 och 5.2 i rådets direktiv 83/513/EEG av den 26 september 1983 om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp (EGT L 291, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 140),

— artikel 6.1 i rådets direktiv 84/156/EEG av den 8 mars 1984 om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från andra källor än klor-alkali-industrin (EGT L 74, s. 49; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 183),

— artikel 5.1 och 5.2 i rådets direktiv 84/491/EEG av den 9 oktober 1984 om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av hexaklorcyklohexan (EGT L 274, s. 11; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 159), och

— artikel 6.1 och 6.2 i rådets direktiv 86/280/EEG av den 12 juni 1986 om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av vissa farliga ämnen som ingår i förteckning 1 i bilagan till direktiv 76/464 (EGT L 181, s. 16; svensk specialutgåva, område 15, volym 7, s. 134), i dess senaste lydelse enligt rådets direktiv 90/415/EEG av den 27 juli 1990 (EGT L 219, s. 49; svensk specialutgåva, område 15, volym 9, s. 245),

i deras lydelse enligt artikel 2.1 i rådets direktiv 91/692/EEG av den 23 december 1991 om att standardisera och rationalisera rapporteringen om genomförandet av vissa direktiv om miljön (EGT L 377, s. 48; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 208),

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Wathelet samt domarna P. Jann (referent) och L. Sevón,

generaladvokat: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 14 september 2000 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 12 november 1999, med stöd av artikel 226 EG väckt talan om fastställelse av att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt bestämmelserna i nedan angivna direktiv samt artikel 5 första stycket och artikel 189 tredje stycket i EG-fördraget (nu artikel 10 första stycket EG och artikel 249 tredje stycket EG) genom att till kommissionen inte sända de rapporter som krävs enligt följande artiklar, nämligen

— artikel 13.1 i rådets direktiv 76/464/EEG av den 4 maj 1976 om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö (EGT L 129, s. 23; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 46),

— artikel 14 i rådets direktiv 78/176/EEG av den 20 februari 1978 om avfall från titandioxidindustrin (EGT L 54, s. 19; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 79), i dess lydelse enligt rådets direktiv 83/29/EEG av den 24 januari 1983 (EGT L 32, s. 28; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 120),

— artikel 16 i rådets direktiv 78/659/EEG av den 18 juli 1978 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden (EGT L 222, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 93), i dess senaste lydelse enligt Akten om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Portugisiska republiken samt om anpassningarna av fördragen (EGT L 302, 1985, s. 23; svensk version: Handlingar om anslutning till Europeiska gemenskaperna, del II, 1987, s. 412),

— artikel 16.1 i rådets direktiv 80/68/EEG av den 17 december 1979 om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen (EGT L 20, 1998, s. 43; svensk specialutgåva, område 15, volym 2, s. 211),

— artikel 5.1 och 5.2 första stycket i rådets direktiv 82/176/EEG av den 22 mars 1982 om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från klor-alkaliindustrin (EGT L 81, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 3, s. 211),

— artikel 5.1 och 5.2 i rådets direktiv 83/513/EEG av den 26 september 1983 om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp (EGT L 291, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 140),

— artikel 6.1 i rådets direktiv 84/156/EEG av den 8 mars 1984 om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från andra källor än klor-alkali-industrin (EGT L 74, s. 49; svensk specialutgåva, område 15, volym 4, s. 183),

— artikel 5.1 och 5.2 i rådets direktiv 84/491/EEG av den 9 oktober 1984 om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av hexaklorcyklohexan (EGT L 274, s. 11; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 159), och

— artikel 6.1 och 6.2 i rådets direktiv 86/280/EEG av den 12 juni 1986 om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av vissa farliga ämnen som ingår i förteckning 1 i bilagan till direktiv 76/464 (EGT L 181, s. 16; svensk specialutgåva, område 15, volym 7, s. 134), i dess senaste lydelse enligt rådets direktiv 90/415/EEG av den 27 juli 1990 (EGT L 219, s. 49; svensk specialutgåva, område 15, volym 9, s. 245),

i deras lydelse enligt artikel 2.1 i rådets direktiv 91/692/EEG av den 23 december 1991 om att standardisera och rationalisera rapporteringen om genomförandet av vissa direktiv om miljön (EGT L 377, s. 48; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 208).

2 I vissa gemenskapsdirektiv om miljön föreskrevs tidigare att medlemsstaterna skulle upprätta en rapport om de åtgärder som hade vidtagits för att genomföra direktiven och att kommissionen skulle utarbeta en sammanfattande rapport. Eftersom bestämmelserna i detta hänseende var inbördes avvikande och oförenliga, har gällande bestämmelser om hur rapporter skall utarbetas och lämnas harmoniserats genom direktiv 91/692.

3 I detta direktiv fastställs att medlemsstaterna skall lämna rapporter vart tredje år, på grundval av ett frågeformulär som kommissionen utformar och sänder till medlemsstaterna sex månader innan den period börjar som rapporteringen skall avse. Rapporterna skall då sändas till kommissionen senast nio månader efter utgången av nämnda period. Den första perioden löpte från och med år 1993 till och med år 1995.

4 Enligt bilaga 1 till direktiv 91/692 omfattar detsamma bland andra samtliga omtvistade bestämmelser.

5 Republiken Portugal skulle, enligt artikel 2.1 i direktiv 91/692, för perioden 1993—1995, ha lämnat rapporter om genomförandet av direktiven i fråga senast den 30 september 1996.

6 Eftersom kommissionen inte hade fått någon rapport inom den utsatta fristen sände den, den 30 juni 1998, en formell underrättelse till den portugisiska regeringen och anmodade Republiken Portugal att inkomma med ett yttrande över de påtalade fördragsbrotten inom två månader.

7 De portugisiska myndigheterna besvarade den formella underrättelsen i skrivelser av den 21 oktober och den 4 november 1998. Dessa myndigheter lämnade härvid vissa uppgifter och uppgav i synnerhet att de skulle sända kommissionen rapporterna om genomförandet av direktiven i fråga.

8 Eftersom ingen rapport hade lämnats till kommissionen angående nämnda direktiv, riktade den i skrivelse av den 2 februari 1999 ett motiverat yttrande till den portugisiska regeringen och anmodade Republiken Portugal att vidta de åtgärder som var nödvändiga för att iaktta skyldigheterna enligt direktiven inom två månader från delgivningen av det motiverade yttrandet.

9 Den portugisiska regeringen sände den 30 april 1999 kommissionen en "sammanställning av uppgifter som har erhållits inom ramen för det stationsnät som har inrättats vad gäller vattenkvalitet för perioden 1993—1997 och som ligger till grund för att upprätta rapporten om genomförandet av direktiven... 76/464/EEG, 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG", och den 11 augusti samma år sände den kommissionen en likadan handling "för perioden 1993—1998". I båda fallen uppgav den portugisiska regeringen att "man håller på att utarbeta ovannämnda rapport och [att] den kommer att sändas till kommissionen så snart den finns tillgänglig".

10 Eftersom kommissionen inte hade fått någon rapport var det omöjligt för den att uppfylla sina skyldigheter och att avge den sammanfattande rapport som föreskrivs i artikel 2.1 i direktiv 91/692. Den beslutade därför att väcka denna talan.

11 Kommissionen har gjort gällande att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 5 första stycket och artikel 189 tredje stycket i fördraget.

12 Den portugisiska regeringen har i sitt svaromål hävdat att den redan har sänt kommissionen alla tillgängliga uppgifter om direktiven 76/464, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491 och 86/280. Förseningen med att utarbeta rapporter om dessa sex direktiv beror på att de behöriga myndigheterna har haft stora svårigheter att fylla i kommissionens frågeformulär. Rapporterna bör emellertid kunna utarbetas snarast möjligt.

13 Vad beträffar direktiv 80/68 har den portugisiska regeringen uppgett att kommissionen kommer att delges rapporten så snart denna finns tillgänglig. Arbetena med att utarbeta direktiv 78/659 håller på att avslutas och rapporten bör ha kommit kommissionen till handa senast den 30 maj 2000. Nämnda regering har, såvitt avser direktiv 78/176, samtidigt som den har gjort gällande att den inte var skyldig att sända kommissionen en rapport med motiveringen att det inte fanns något avfall från titandioxidindustrin i Republiken Portugal, ändå tagit med svaren med anledning av kommissionens frågeformulär som en bilaga till sitt svaromål.

14 Kommissionen har i sin replik bekräftat att den har mottagit rapporten om genomförandet av direktiv 78/176. Den har emellertid vidhållit sina yrkanden och därvid gjort gällande att förekomsten av ett fördragsbrott skall bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angivits i det motiverade yttrandet och att senare förändringar inte skall beaktas. Kommissionen har tillagt att den omständigheten att nämnda rapport slutligen har översänts tillsammans med svaromålet bevisar att den portugisiska regeringen hade kunnat avge den i tid. I artikel 14 i direktiv 78/176 föreskrivs inte heller något undantag från skyldigheten att sända kommissionen rapporten.

15 Det är ostridigt att rapporterna om genomförandet av direktiven 76/464, 78/659, 80/68, 82/176, 83/513, 84/156, 84/491 och 86/280 inte hade inkommit till kommissionen inom den utsatta fristen, och kommissionens talan skall följaktligen anses grundad i detta avseende.

16 Vad beträffar rapporten om genomförandet av direktiv 78/176, som lämnades till kommissionen tillsammans med den portugisiska regeringens svaromål, skall erinras om att det av domstolens rättspraxis följer att inom ramen för en talan enligt artikel 226 EG skall förekomsten av ett fördragsbrott bedömas mot bakgrund av den situation som rådde i medlemsstaten vid utgången av den frist som har angivits i det motiverade yttrandet, och domstolen skall inte beakta senare förändringar (se särskilt dom av den 13 april 2000 i mål C-348/99, kommissionen mot Luxemburg, REG 2000, s. I-2917, punkt 8). Det är i detta fall ostridigt att rapporten inte hade sänts vid utgången av nämnda frist.

17 Den portugisiska regeringens argument att den inte var skyldig att sända en sådan rapport på grund av de särskilda förhållandena i Portugal, nämligen att det inom dess territorium inte finns något avfall från titandioxidindustrin, ett argument som regeringen själv har motsagt genom att senare överlämna nämnda rapport, skall under alla omständigheter underkännas. Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 16 i sitt förslag till avgörande är bestämmelsen i fråga nämligen bindande på samma sätt för alla medlemsstater och för det fall att ingen av de verksamheter som avses i direktiv 78/176 har förekommit i en medlemsstat under den aktuella perioden skall denna stat anmäla detta i sin rapport, som den inte i något fall kan avhålla sig från att utarbeta.

18 Domstolen konstaterar följaktligen att Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt bestämmelserna i nedan angivna direktiv genom att till kommissionen inte sända de rapporter som krävs enligt följande artiklar, nämligen

— artikel 13.1 i direktiv 76/464,

— artikel 14 i direktiv 78/176, i dess lydelse enligt direktiv 83/29,

— artikel 16 i direktiv 78/659, i dess senaste lydelse enligt Akten om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Portugisiska republiken samt om anpassningarna av fördragen,

— artikel 16.1 i direktiv 80/68,

— artikel 5.1 och 5.2 första stycket i direktiv 82/176,

— artikel 5.1 och 5.2 i direktiv 83/513,

— artikel 6.1 i direktiv 84/156,

— artikel 5.1 och 5.2 i direktiv 84/491, och

— artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 86/280, i dess senaste lydelse enligt direktiv 90/415,

i deras lydelse enligt artikel 2.1 i direktiv 91/692.

Rättegångskostnader

19 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Portugal skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Portugal har tappat målet, skall denna stat förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

följande dom:

1) **Republiken Portugal har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt bestämmelserna i nedan angivna direktiv genom att till kommissionen inte sända de rapporter som krävs enligt följande artiklar, nämligen**

— **artikel 13.1 i rådets direktiv 76/464/EEG av den 4 maj 1976 om förorening genom utsläpp av vissa farliga ämnen i gemenskapens vattenmiljö,**

— artikel 14 i rådets direktiv 78/176/EEG av den 20 februari 1978 om avfall från titandioxidindustrin, i dess lydelse enligt rådets direktiv 83/29/EEG av den 24 januari 1983,

— artikel 16 i rådets direktiv 78/659/EEG av den 18 juli 1978 om kvaliteten på sådant sötvatten som behöver skyddas eller förbättras för att upprätthålla fiskbestånden, i dess senaste lydelse enligt Akten om anslutningsvillkoren för Konungariket Spanien och Portugisiska republiken samt om anpassningarna av fördragen,

— artikel 16.1 i rådets direktiv 80/68/EEG av den 17 december 1979 om skydd för grundvatten mot förorening genom vissa farliga ämnen,

— artikel 5.1 och 5.2 första stycket i rådets direktiv 82/176/EEG av den 22 mars 1982 om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från klor-alkaliindustrin,

— artikel 5.1 och 5.2 i rådets direktiv 83/513/EEG av den 26 september 1983 om gränsvärden och kvalitetsmål för kadmiumutsläpp,

— artikel 6.1 i rådets direktiv 84/156/EEG av den 8 mars 1984 om gränsvärden och kvalitetsmål för kvicksilverutsläpp från andra källor än klor-alkaliindustrin,

— artikel 5.1 och 5.2 i rådets direktiv 84/491/EEG av den 9 oktober 1984 om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av hexaklorcyklohexan, och

— artikel 6.1 och 6.2 i rådets direktiv 86/280/EEG av den 12 juni 1986 om gränsvärden och kvalitetsmål för utsläpp av vissa farliga ämnen som ingår i förteckning 1 i bilagan till direktiv 76/464, i dess senaste lydelse enligt rådets direktiv 90/415/EEG av den 27 juli 1990,

i deras lydelse enligt artikel 2.1 i rådets direktiv 91/692/EEG av den 23 december 1991 om att standardisera och rationalisera rapporteringen om genomförandet av vissa direktiv om miljön.

2) Republiken Portugal skall ersätta rättegångskostnaderna.

Wathelet Jann Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 12 december 2000.

R. Grass M. Wathelet

Justitiesekreterare Ordförande på första avdelningen